

SZABÓ PÉTER LAUDÁCIÓJA - SZENT ISTVÁN TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI SZÉKFOGLALÓJA ALKALMÁBÓL

Tagtársunk, Szabó Péter katolikus teológus és kánonjogász 1966-ban született. A Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban érettségizett. Teológiai tanulmányait előbb Nyíregyházán, majd Budapesten végezte, s 1992-ben a Pázmány Péter Római Katolikus Hittudományi Akadémián teológus doktori fokozatot szerzett. Majd Rómában folytatta tanulmányait a Pápai Gergely Egyetem Keleti Intézetében, ahol 1996-ban kánonjogi doktori fokozatot szerzett.

Kánonjogot tanít 1996 óta folyamatosan Nyíregyházán a Görög Katolikus Hittudományi Főiskolán és a PPKE Kánonjogi Posztgraduális Intézetben. Ez utóbbiban alapító oktató és kutató. 2008-ban habilitált, 2010-től egyetemi tanárként dolgozik a KJPI-ben. 2010 óta professzora - korábbi alma mater-ének - a Római Gergely Egyetem Keleti Intézetének, illetve a Velencei Kánonjogi Fakultásnak.

Alapító tagja a Magyar Kánonjogi Társaságnak. Ugyancsak tagja 1997 óta a Nemzetközi Kánonjogi Társaságnak, 2011-től igazgatótanácsának is tagja; tagja szintén 1997 óta a Nemzetközi Keleti Kánonjogi Társaságnak, melynek 2018 óta ugyancsak elnökségi tagja. 2008 óta konzultora a Pápai Törvénytárgyelő Tanácsnak.

Szerkesztőbizottsági tagja a *Folia Theologica et Canonica*, a Kánonjog, az Athanasiana folyóiratoknak. Alapítója és főszerkesztője az *Eastern Canon Law* nemzetközi folyóiratnak. Egyéb neves szakmai nemzetközi lapok szerkesztőbizottsági munkájában is részt vesz. Mintegy 150 tudományos publikációja van magyar, német, angol és olasz nyelven, köztük négy önálló kötet.

E rövid életrajzi áttekintésből is kitetszik, hogy tagtársunk a kánonjog nemzetközileg is ismert és elismert szakmai tekintélye.

Hogy is lett belőle kanonista? A Pázmány Péter R. K. Hittudományi Akadémián gyorsan csatlakozott az akkor új professzor, Erdő Péter szeminaristáihoz. Itt ismerkedtünk meg, és lettünk jó barátok, kollégák, minthogy én magam is ebben a szakmai műhelyben munkálkodtam. És mint köztudott, Erdő professzor hallatlanul törődött a kánonjog iránt érdeklődő hallgatókkal. Minden szeminaristájának személyesen keresett olyan kutatási területet, ami egyszerre volt személyre szabott és ugyanakkor aktuális is. Szabó Pétert, mivel görög katolikus, eleve érdekelte a keleti egyházak joga, így szinte adódott, hogy erre a területre irányítsa figyelmét. Így jutott el Rómába is, tanulmányainak folytatására.

Mit kínál mármost ez a – ma érthetetlenül nem nagy becsben tartott – egyházi tudományterület? Azt szokták mondani a szent tudományok művelőiről, hogy aki filozófus lesz, elveszíti az eszét, aki dogmatikus lesz, elveszíti a hitét, aki biblikus lesz, kételkedni fog a sugalmazásban, aki moralista lesz, meggyengül az erkölcsi ítélőképessége. Aki kanonista lesz, nos, ő csak az idejét veszti. De, egy kis elfogultsággal hozzátehetjük, hogy talán megmarad a józan esze, ép lesz a hite, erősödik az ítélőképessége, s a Szentírást is megbízható jogforrásnak tekinti. Legalábbis a diszciplína tanulmányozása ezt a tárgyilagosságot ígéri. Egy intézménynek, egy társaságnak az erejét, vagyis egységes hatóképességét a környezetére, de magára a szervezetre is alapvetően a fegyelmi rendje és az ahhoz való alkotó hűség adja. A tudás ugyanis inkább csak belátást ad, kevésbé képesít az erős és koherens, konzekvens fellépésre, cselekvésre. Ezt a rendezett erőt adja a fegyelmi rend, vagyis a jogrend. Ne felejtjük el, hogy a katolikus egyház jogrendje, az államokéhoz hasonlóan, a maga területén elsődleges, vagyis önálló, nem más földi hatóságtól eredező, hanem közvetlenül az isteni akaratra visszavezethető jogrend. Mármost ez a fegyelmi rend nyilván, szoros kapcsolatban van a dogmatikával, a morálissal, a liturgikával, mint szintén alapvetően normatív tudományterületekkel (*regula fidei et morum; lex orandi est lex credendi*), de szoros a kapcsolata az egyház történetével (a praktikus bölcsesség elveinek többsége innen nyerhető),

illetve magával a jogtudománnyal is. Az egyház joga magába foglalja a jognak egész univerzumát, vagyis a teljes természetes és természetfeletti jogot. Az egyház tanítása és élete oly gazdag, hogy sok rítusban, vagyis teológiai, liturgikus és diszciplináris hagyományban (konkrét jogrendszerben) ölthet testet. Innen van a keleti jog és annak sokfélesége, mivel a keleti egyházak, ellentétben a latin egyházzal, sokrítusúak, s ezért sokféle a fegyelmi hagyományuk is. Ma talán épp ez az egyik leginkább figyelmet érdemlő szempont egy latin kánonjogász számára, hogy el ne felejtse, hogy az a bizonyos unitas multiplex a diszciplínában sokféleképp kiépíthető.

Szabó professzor úr tudományos tevékenysége egyfajta hídverő munka is, mivel a latinok számára egyrészt láttatja ezt a legitim sokféleséget, másrészt a keletiek számára jelzi, hogy az egyház jogrendje az egyes fegyelmi hagyományokon átívelő, azokban mintegy megtestesülő alapelvekben gyökerezik. Egy tehát az egyház jogrendje, de rá több konkrét jogrendszer építhető. Ezek együtt adják ki a katolikus egyház teljes fegyelmi rendjét, mint az evangélium érvényesülésének és érvényesítésének erejét és irányát. Egyfajta garanciái a hatékony evangelizációnak.

Azt kívánjuk tagtársunknak, hogy továbbra is gyümölcsöző módon végezhesse e fontos hídverő munkát, s öregbítse a magyar kanonisztika jó hírét bel- és külföldön egyaránt!

Budapest 2018. szeptember 03.

Kuminetz Géza